

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД
АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТАПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

30 квітня 2025 року

м.Київ

Колегія суддів Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду у складі:
головуючого – судді Семенникова О.Ю.,
суддів: Глотова М.С., Михайленка Д.Г.,
за участю секретаря судового засідання Ляшинської А.Ю.,
представників позивача Міністерства юстиції України - Петрової Є.С., Туліна Р.А.,
представників третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору на стороні позивача:

Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів – Делявської Г.М.,
ТОВ «МСП «Ніка-Тера» - Краснікової Я.В. (у режимі відеоконференції),

розглянувши у відкритому судовому засіданні апеляційну скаргу Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів на рішення Вищого антикорупційного суду (головуючий суддя Олійник О.В., судді Саландяк О.Я., Широка К.Ю.) від 09 квітня 2025 року (рішення ухвалено у місті Києві, дата складання повного тексту рішення 14 квітня 2025 року) у справі за позовом Міністерства юстиції України до Відкритого акціонерного товариства «Білоруськалій», треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача: Товариство з обмеженою відповідальністю «МСП «Ніка-Тера», військова частина А1225, Товариство з обмеженою відповідальністю «Агропромислова група «Беста», Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Акціонерне товариство «Українська залізниця», треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача: Товариство з обмеженою відповідальністю «АГРОРОЗКВІТ», Відкрите акціонерне товариство «Білоруська калійна компанія», Державне об'єднання Білоруська залізниця, Білоруське республіканське унітарне підприємство експортно-імпортного страхування «Белексимгарант»,

про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції»,

ВСТАНОВИЛА:

Короткий зміст позовних вимог.

12 березня 2025 року Міністерство юстиції України (далі – Мін'юст, позивач) звернулось до Вищого антикорупційного суду із адміністративним позовом до Відкритого акціонерного товариства «Білоруськалій» (далі – ВАТ «Білоруськалій», Товариство, відповідач), треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача: Товариство з обмеженою відповідальністю «МСП «Ніка-Тера» (далі – ТОВ «МСП «Ніка-Тера»), військова частина А1225, Товариство з обмеженою відповідальністю «Агропромислова група «Беста» (далі – ТОВ «Агропромислова група «Беста»), Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – Агентство, АРМА), Акціонерне товариство «Українська залізниця» (далі – АТ «Укрзалізниця»),

2

треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача: Товариство з обмеженою відповідальністю «АГРОРОЗКВІТ» (далі – ТОВ «АГРОРОЗКВІТ»), Відкрите акціонерне товариство «Білоруська калійна компанія» (далі – ВАТ «Білоруська калійна компанія»), Державне об'єднання Білоруська залізниця, Білоруське республіканське унітарне підприємство експортно-імпортного страхування «Белексимгарант», в якому, з урахуванням заяв про збільшення/уточнення позовних вимог, просило застосувати до відповідача санкцію, передбачену п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції» (далі – Закон) та стягнути в дохід держави активи, зазначені в позовній заяві, власником яких є ВАТ «Білоруськалії», грошові кошти в зазначених в позовній заяві розмірах, отримані від реалізації АРМА належного ВАТ «Білоруськалії» хлориду калію, які знаходяться на депозитному рахунку Агентства, нараховані проценти (доходи) на грошові кошти, отримані від реалізації Агентством належного ВАТ «Білоруськалії» хлориду калію та які будуть нараховані до моменту фактичного виконання рішення.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що Республіка Білорусь відіграє значну роль у військовій агресії російської федерації проти України, надаючи свою територію та інфраструктуру для підтримки російських військових дій. З початку повномасштабного вторгнення російські війська використовували білоруську територію для вторгнення в Україну, а також для запуску ракет і здійснення авіаударів по українських містах. Крім того російські військові проходять навчання на території Білорусі, у тому числі із залученням військової техніки.

Республіка Білорусь діє як союзник країни-агресора, порушуючи принципи суверенітету, територіальної цілісності й політичної незалежності України, що відповідає визначенню агресії, закріпленому в міжнародному праві, та створює правові підстави для застосування санкцій, а також інших заходів міжнародного реагування.

ВАТ «Білоруськалії» є бюджетотворюючим білоруським підприємством республіканського рівня, має стратегічне значення для економіки, отримання доходів держави та повністю контролюється політичною верхівкою Білорусі (у тому числі безпосередньо невизнаним Україною Президентом Олександром Лукашенком), яка забезпечує сприяння та підтримку ведення агресивної війни проти України.

Позивач стверджував, що відповідач сприяє збройній агресії російської федерації проти України шляхом: участі в матеріально-технічному забезпеченні такої агресії через фінансово-господарські взаємовідносини з рядом російських підприємств, які входять до числа компаній військово-промислового комплексу російської федерації; сприяння збройній агресії завдяки здійсненню матеріально-технічної підтримки окупаційних адміністрацій, а саме постачання технічної солі (галіту) до самопроголошених «ДНР» і «ЛНР»; участі в фінансуванні вивезення українських дітей із тимчасово окупованих територій на територію Республіки Білорусь та організації, фінансування заходів, пов'язаних з підтриманням політики держави-агресора щодо невизнання права Українського народу на самоідентифікацію.

Європейський Союз, Сполучені Штати Америки, Канада, Велика Британія застосували до відповідача міжнародні санкції, у тому числі у зв'язку із вторгненням росії в Україну. Проте ВАТ «Білоруськалії» вчиняє дії, спрямовані на обхід таких запроваджених обмежувальних заходів.

З огляду на: продовження строку дії правового режиму воєнного стану на території України; застосування до ВАТ «Білоруськалії» санкції у виді блокування активів на підставі рішення Ради національної безпеки і оборони України (далі – РНБО) від 28 січня 2023 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», яке введене в дію Указом Президента України від 28 січня 2023 року №50/2023; наявність підстав, визначених ч.1 ст.5-1 Закону, для застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону; співмірність застосування такої санкції до відповідача зі шкодою, завданою його діями інтересам суспільства, позивач вважав, що існують законодавчо визначені підстави для застосування до ВАТ «Білоруськалії» санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону, та стягнення в дохід держави зазначених вище активів, які йому належать.

Короткий зміст та мотиви рішення суду першої інстанції.

09 квітня 2025 року Вищий антикорупційний суд ухвалив рішення, яким позовну заяву Мін'юсту задовольнив повністю, застосував до ВАТ «Білоруськалії» санкцію, передбачену п.1-1

ч.1 ст.4 Закону, стягнув у дохід держави такі активи:

1) калій хлористий рожевий, власником якого є ВАТ «Білоруськалій», загальною вагою 36 685,628 т, який знаходиться на вантажному судні ALBY LIBERTY, що перебуває на калійному терміналі в акваторії порту ТОВ «МСП «Ніка-Тера» у м. Миколаїв (митний пост «Ольвія» Миколаївської митниці ДМС України);

2) калій хлористий рожевий, власником якого є ВАТ «Білоруськалій», загальною вагою 28 851 т, який знаходиться на вантажному судні ITNACA PROSPECT, що перебуває на калійному терміналі в акваторії порту ТОВ «МСП «Ніка-Тера» у м. Миколаїв (митний пост «Ольвія» Миколаївської митниці ДМС України);

3) калій хлористий рожевий, власником якого є ВАТ «Білоруськалій», загальною вагою 281,9 т, який знаходиться у 4 залізничних вагонах-хоперах із номерами: 90431297 та 90489691, 90392697, 90400797 (пошкоджені в результаті обстрілу), які перебувають на під'їзних коліях ТОВ «МСП «Ніка-Тера» у м. Миколаїв;

4) калій хлористий, власником якого є ВАТ «Білоруськалій», загальною вагою 13 639,804 т, який зберігається на території складу № 5 ТОВ «МСП «Ніка-Тера» у м. Миколаїв;

5) калій хлористий рожевий, власником якого є ВАТ «Білоруськалій», загальною вагою 11 959 т, який знаходиться у 170 залізничних вагонах-хоперах із номерами відповідно до резолютивної частини рішення суду;

6) 1 545 залізничних вагонів ВАТ «Білоруськалій» із номерами відповідно до резолютивної частини рішення суду, які перебувають на території України;

7) кошти в розмірі 230 568 514,33 грн., отримані від реалізації АРМА належного ВАТ «Білоруськалій» хлориду калію, які знаходяться на депозитному рахунку Агентства, відкритому в АТ «СЕНС БАНК», а також доходи за цим активом (нараховані проценти);

8) кошти в розмірі 73 492,15 євро, які знаходяться на банківському рахунку ВАТ «Білоруськалій», відкритому в АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО», а саме IBAN:

9) кошти в розмірі 20 125,10 грн, які знаходяться на банківському рахунку Відкритого акціонерного товариства «Білоруськалій», відкритому в АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО», а саме IBAN:

10) право вимоги ВАТ «Білоруськалій» на повернення примусово відчуженого майна та право на компенсацію вартості примусово відчуженого майна, які виникли на підставі Закону України «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану», у зв'язку із вчиненням дій, пов'язаних із відчуженням майна – калію хлористого вагою 6 981,48 т, що знаходився у 100 залізничних вагонах із номерами відповідно до резолютивної частини рішення суду – згідно з актом про примусове відчуження майна від 03 червня 2022 року №42дск, складеним військовою частиною А1225 Міністерства оборони України відповідно до наказу командира військової частини А1225 Міністерства оборони України Холодинського С. «Про примусове відчуження майна для потреб держави в умовах воєнного стану» від 30 травня 2022 року №26;

11) право вимоги ВАТ «Білоруськалій» на повернення примусово відчуженого майна та право на компенсацію вартості примусово відчуженого майна, які виникли на підставі Закону України «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану», у зв'язку із вчиненням дій, пов'язаних із відчуженням майна – калію хлористого загальним об'ємом 10 322,75 т, що знаходився у 147 залізничних вагонах із номерами відповідно до резолютивної частини рішення суду – згідно з актом про примусове відчуження майна від 12 жовтня 2022 року №182/1дск, складеним військовою частиною А1225 Міністерства оборони України відповідно до наказу командира військової частини А1225 Міністерства оборони України Холодинського С. «Про примусове відчуження майна для потреб держави в умовах воєнного стану» від 10 жовтня 2022 року №81агд дск;

12) 48 % частки статутного капіталу ТОВ «АГРОРОЗКВІТ», що у грошовому еквіваленті становить 86 400 грн, яка належить ВАТ «Білоруська калійна компанія» та щодо якої ВАТ «Білоруськалій» може опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження.

Щодо належності ВАТ «Білоруськалій» активів, які позивач просив суд стягнути в дохід

держави, судом першої інстанції встановлено, зокрема, що 28 березня 2025 року та 31 березня 2025 року АРМА провело два аукціони щодо реалізації 6 993 т калію, який навантажений у 100 залізничних вагонів. За результатами проведення цих аукціонів підписано відповідні протоколи від 28 березня 2025 року №APD001-UA-20250303-67575 та від 31 березня 2025 року №APD001-UA-20250304-91723.

Зважаючи на те, що станом на дату розгляду справи (ранок 09 квітня 2025 року) переможці електронних торгів не сплатили кошти за лоти, акти про реалізацію активів на електронних торгах не підписані, договори купівлі-продажу активів не укладені, суд першої інстанції дійшов висновку, що право власності на 6 993 т калію не перейшло до переможців, тому його власником досі є ВАТ «Білоруськалій», а тому в управлінні АРМА перебуває калій хлористий рожевий, загальною вагою 11 959 т, який належить ВАТ «Білоруськалій» та знаходиться у 170 залізничних вагонах-хоперах.

Доводи АРМА про неможливість та недоцільність стягнення активів в дохід держави як санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону, суд першої інстанції оцінив як такі, що фактично зводяться до позиції Агентства, що лише воно має можливість ефективно й на законних підставах управляти активами, заявленими до стягнення в цій частині.

Короткий зміст вимог апеляційної скарги та узагальнені доводи АРМА (третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору на стороні позивача).

Не погоджуючись із вказаним судовим рішенням АРМА звернулось з апеляційною скаргою, за вимогами якої просило скасувати рішення Вищого антикорупційного суду від 09 квітня 2025 року в частині стягнення в дохід держави активів: калій хлористий рожевий, власником якого є ВАТ «Білоруськалій», загальною вагою 11 959 т, який знаходиться у 170 залізничних вагонах-хоперах із номерами (за переліком); кошти в розмірі 230 568 514,33 грн, отримані від реалізації АРМА, належного ВАТ «Білоруськалій» хлориду калію, які знаходяться на депозитному рахунку Агентства, відкритому в АТ «СЕНС БАНК», а саме IBAN: ..., а також доходи за цим активом (нараховані проценти), у цій частині увалити нове судове рішення, яким стягнути в дохід держави активи: калій хлористий рожевий, власником якого є Відкрите акціонерне товариство «Білоруськалій», загальною вагою 4 966 т та знаходиться у 70 залізничних вагонах-хоперах із номерами (за переліком); кошти в розмірі 278 013 729,74 грн, отримані від реалізації АРМА, належного ВАТ «Білоруськалій» хлориду калію, які знаходяться на депозитному рахунку Агентства, відкритому в АТ «СЕНС БАНК», а саме IBAN: ..., а також доходи за цим активом (нараховані проценти).

В обґрунтування апеляційної скарги представник АРМА посилався на наступні доводи.

09 квітня 2025 року в судовому засіданні представником Мін'юсту долучено до матеріалів справи лист Агентства від 08 квітня 2025 року №3177/24-27-25/6.11 (далі - лист АРМА), в якому останнє повідомляє Мін'юст, що АРМА здійснено реалізацію хлориду калію і підписано протоколи електронних торгів: від 28 березня 2025 року №APD001-UA-20250303-67575 щодо реалізації хлориду калію загальною вагою 3 469 т, який навантажений та перебуває у 50 залізничних вагонах та від 31 березня 2025 року №APD001-UA-20250304-91723 щодо реалізації хлориду калію загальною вагою 3 524 т, який навантажений та перебуває у 50 залізничних вагонах, протоколи електронних торгів додано до листа.

Також в листі АРМА зазначено, що відповідно до пункту 30 Порядку реалізації арештованих активів на електронних торгах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2017 року №719 (далі - Порядок №719), переможець торгів протягом п'яти банківських днів з дня, що настає за днем опублікування в електронній торговій системі підписаного протоколу електронних торгів, а в разі реалізації активів, зазначених в абзаці третьому пункту 3 цього Порядку, з дня підписання протоколу у строки, визначені правилами електронних торгів, зобов'язаний перерахувати кошти за придбаний актив на рахунок АРМА, зазначений у протоколі електронних торгів.

Після надходження коштів за придбаний лот на рахунок АРМА, зазначений у протоколі електронних торгів протягом трьох робочих днів, АРМА складається акт про реалізацію активів на

електронних торгах, який підписується керівником самостійного структурного підрозділу, що забезпечує організацію реалізації державної політики у сфері управління активами, та Головою АРМА або його заступником відповідно до розподілу обов'язків, після чого опубліковується організатором в електронній торговій системі, а в разі реалізації активів, зазначених в абзаці третьому пункту 3 цього Порядку, - на офіційному веб-сайті АРМА та в інші способи, передбачені правилами електронних торгів (копія листа АРМА додається).

Незважаючи на вказані в листі АРМА обставини, суд першої інстанції їх до уваги не прийняв та зазначив, що «...зважаючи на те, що станом на дату розгляду справи (ранок 09 квітня 2025 року) переможці електронних торгів не сплатили кошти за лоти, акти про реалізацію активів на електронних торгах не підписані, договори купівлі-продажу активів не укладені, тому суд дійшов висновку, що право власності на 6 993 т калію не перейшло до переможців, тому його власником досі є ВАТ «Білоруськалій». За таких обставин наразі в управлінні АРМА перебуває калій хлористий рожевий, загальною вагою 11 959 т, який належить ВАТ «Білоруськалій» та знаходиться у 170 залізничних вагонах-хоперах із номерами: (за переліком,)).».

Згідно з Актом про реалізацію від 09 квітня 2025 року Агентство на підставі ст.1, 9, 21 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» (далі - Закон № 772-VIII), ухвали слідчого судді Шевченківського районного суду міста Києва від 24 червня 2022 року у справі №761/11098/22 (провадження №1-кц/761/6257/2022) здійснило реалізацію речових доказів у кримінальному провадженні №72022000410000003 від 05 квітня 2022 року, а саме товарно-матеріальних цінностей (хлорид калію), загальною вагою 3 469 т, які навантажені та перебувають у 50 залізничних вагонах (за переліком). Кошти за придбаний актив у сумі 22 299 888,50 грн без ПДВ переможець торгів в повному обсязі зарахував на рахунок АРМА (копія Акта про реалізацію від 09 квітня 2025 року додається).

Також, 16 квітня 2025 року підписано Акт про реалізацію активів на електронних торгах від 16 квітня 2025 року №3464/43-40-25/6/11 (протокол електронних торгів від 31 березня 2025 року №APD001-UA-20250304-91723) про реалізацію Агентством на підставі статей 1, 9, 21 Закону № 772-VIII, ухвали слідчого судді Шевченківського районного суду міста Києва від 24 червня 2022 року у справі №761/11098/22 (провадження №1-кц/761/6257/2022) речових доказів у кримінальному провадженні №72022000410000003 від 05 квітня 2022 року, а саме товарно-матеріальних цінностей (хлорид калію), загальною вагою 3 524 т, який навантажений та перебуває у 50 залізничних вагонах (за переліком). Кошти за придбаний актив у сумі 25 145 326,47 грн без ПДВ переможець торгів в повному обсязі зарахував на рахунок АРМА (копія Акта про реалізацію від 16 квітня 2025 року додається).

На сьогодні сума коштів отриманих АРМА від реалізації хлориду калію виробництва ВАТ «Білоруськалій» у 2022 році та протягом 2024-2025 років складає 278 013 729,74 грн.

Також, станом на день подачі апеляційної скарги залишився нереалізованим калій хлористий рожевий, власником якого є ВАТ «Білоруськалій», загальною вагою 4 966 т, який знаходиться у 70 залізничних вагонах-хоперах, реалізація якого заборонена ухвалою Вищого антикорупційного суду від 14 березня 2025 року у справі №991/2148/25 про забезпечення позову.

АРМА вважає, що зміна активів, які за резолютивною частиною судового рішення підлягають стягненню в дохід держави, не є зміною позовних вимог, оскільки калій хлористий рожевий в кількості 6 993 т, який навантажено та перебуває у 100 залізничних вагонах-хоперах, у зв'язку з його реалізацією, трансформувався у кошти в сумі 47 445 214, 97 грн.

Залишення резолютивної частини рішення суду без змін може ускладнити або взагалі унеможливити його виконання.

Позиції учасників провадження.

Представник АРМА - Делявська Г.М. в судовому засіданні підтримала подану нею апеляційну скаргу та просила задовольнити її у повному обсязі з зазначених у ній підстав.

Представники Мін'юсту - Петрова Є.С., Тулін Р.А. в судовому засіданні погоджуючись з фактичними обставинами, встановленими судом першої інстанції, з урахуванням фактичних обставин викладених в апеляційній скаргі вважали зазначені в ній доводи обґрунтованими, оскільки задоволення позову в частині заявлених апеляційних вимог сприятиме фактичному

подальшому виконанню рішення суду у цій справі.

Представник ТОВ «МСП «Ніка-Тера» Краснікова Я.В. просила прийняти рішення за наслідками апеляційного розгляду на розсуд суду.

Інші учасники (їхні представники) в судове засідання не з'явилися, про причини своєї неявки суд не повідомив.

Судом на веб-порталі судової влади України відповідно до ч.2 ст.268 КАС опубліковано ухвали про відкриття провадження, призначення справи до розгляду, а також учасникам направлено повістки-повідомлення на офіційні електронні адреси та за відомими суду електронними поштами. Неприбуття в судове засідання інших учасників, належним чином повідомлених про дату, час та місце розгляду апеляційної скарги, не перешкоджає розгляду апеляційної скарги в суді апеляційної інстанції та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, перенесення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні. Із огляду на наведене, суд вважав за можливе здійснити розгляд апеляційної скарги за відсутності учасників, які не з'явилися.

Мотиви суду.

Суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними у ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги. Суд апеляційної інстанції не обмежений доводами та вимогами апеляційної скарги, якщо під час розгляду справи буде встановлено порушення норм процесуального права, які є обов'язковою підставою для скасування рішення, або неправильне застосування норм матеріального права. Суд апеляційної інстанції досліджує докази, що стосуються фактів, на які учасники справи посилаються в апеляційній скарзі та (або) відзиві на неї (ч.1-3 ст.308 КАС).

Відповідно до встановлених судом першої інстанції та неоспорованих особою, яка подала апеляційну скаргу, обставин, суд першої інстанції дійшов таких висновків.

Щодо наявності підстав для застосування до відповідача санкції у виді стягнення активів в дохід держави, визначених ст.5-1 Закону, суд встановив, що відповідач є іноземною юридичною особою, тому він є суб'єктом, до якого може бути застосована санкція, передбачена п.1-1 ч.1 ст.4 Закону; позивач подав позовну заяву до суду в період дії правового режиму воєнного стану; РНБО рішенням від 28 січня 2023 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», яке введене в дію Указом Президента України від 28 січня 2023 року №50/2023, застосувала до ВАТ «Білоруськалій» санкцію у виді блокування активів строком на 10 років. ВАТ «Білоруськалій» підтримує довготривалі, стабільні фінансово-господарські відносини із рядом підприємств, які прямо або опосередковано пов'язані із військово-промисловим комплексом росії, сприяє державі-агресору у завданні істотної шкоди національній безпеці України, шляхом організації та фінансування заходів, спрямованих на підтримання політики рф щодо невизнання права Українського народу на самоідентифікацію та самовизначення, що реалізується через вплив на перевиховання українських дітей за допомогою поширення фальшивих ідеологій, у основі яких лежить завідомо хибне та маніпулятивне ототожнення українського патріотизму з «нацизмом» чи іншими людиноненавистницькими ідеологіями. Тобто ВАТ «Білоруськалій» під час збройної агресії росії проти України прямо або опосередковано співпрацювало із суб'єктами, які забезпечують покриття потреб військово-промислового комплексу росії, у тому числі у сферах суднобудівництва/літакобудування та ремонту, розробки та виготовлення ракетно-космічної техніки і радіоелектронного озброєння, витратних матеріалів, закриття логістичних потреб. Таким чином відповідач посилює військовий потенціал російської федерації та бере участь у матеріально-технічному забезпеченні збройної агресії проти України, сприяє їй, чим завдає істотної шкоди національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України.

Рішення суду першої інстанції оскаржується АРМА (третьою особою, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору на стороні позивача) – в частині стягнення в дохід держави таких активів: калій хлористий рожевий, власником якого є ВАТ «Білоруськалій», загальною вагою 11 959 т, який знаходиться у 170 залізничних вагонах-хоперах із номерами (за переліком); кошти в розмірі 230 568 514,33 грн, отримані від реалізації АРМА, належного ВАТ

«Білоруськалій» хлориду калію, які знаходяться на депозитному рахунку Агентства, відкритому в АТ «СЕНС БАНК», а саме IBAN: , а також доходи за цим активом (нараховані проценти)

У цій справі апелянтом фактично оспорується встановлені судом обставини, щодо належності станом на дату розгляду справи та ухвалення оскаржуваного рішення (ранок 09 квітня 2025 року) 6 993 т калію БАТ «Білоруськалій», який перебував в управлінні АРМА та знаходився у 100 залізничних вагонах-хоперах.

З метою перевірки доводів апеляційної скарги колегією суддів відповідно до ч.3, 4 ст.308 КАС досліджено докази, що стосуються фактів, на які особа посилалась в апеляційній скарзі, в тому числі ті, які не були подані до суду першої інстанції.

При перегляді оскаржуваного рішення в межах доводів та вимог апеляційної скарги, заслухавши доповідь головуючого судді, пояснення учасників провадження та обговоривши доводи, наведені в апеляційній скарзі, дослідивши матеріали провадження, колегія суддів приходить до наступних висновків.

Як встановлено судом першої інстанції, з матеріалів провадження вбачається та не ставилось під сумнів учасниками провадження під час апеляційного розгляду проведення 28 та 31 березня 2025 року АРМА двох аукціонів щодо реалізації 6 993 т калію, навантаженого у 100 залізничних вагонів (за переліком). За результатами проведення цих аукціонів підписано відповідні протоколи від 28 березня 2025 року №APD001-UA-20250303-67575 та від 31 березня 2025 року №APD001-UA-20250304-91723.

Зважаючи на те, що станом на дату розгляду справи (ранок 09 квітня 2025 року) переможці електронних торгів не сплатили кошти за лоти, акти про реалізацію активів на електронних торгах не підписані, договори купівлі-продажу активів не укладені, суд першої інстанції дійшов висновку, що право власності на 6 993 т калію не перейшло до переможців, тому його власником досі є БАТ «Білоруськалій».

Колегія суддів погоджується з таким висновком суду та вважає його обґрунтованим з огляду на наступне.

Реалізація арештованого майна, переданого АРМА для здійснення заходів з управління ним, здійснюється відповідно до Порядку реалізації арештованих активів на електронних торгах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2017 року №719 (далі – Порядок № 719), та договору, укладеного між АРМА та організатором електронних торгів на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2017 року №558 «Про відбір на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють реалізацію арештованих активів».

Відповідно до п.30 Порядку №719 переможець торгів протягом п'яти банківських днів з дня, що настає за днем опублікування в електронній торговій системі електронних торгів, а в разі реалізації активів зазначених в абз.3 п.3 цього Порядку, з дня підписання протоколу у строки, визначені правилами електронних торгів, зобов'язаний перерахувати кошти за придбаний актив на рахунок АРМА, зазначений у протоколі електронних торгів.

Після надходження коштів за придбаний лот на рахунок АРМА, зазначений у протоколі електронних торгів протягом трьох робочих днів, АРМА складається акт про реалізацію активів на електронних торгах, який підписується керівником самостійного структурного підрозділу, що забезпечує організацію реалізації державної політики у сфері управління активами, та Головою АРМА або його заступником відповідно до розподілу обов'язків, після чого опубліковується організатором в електронній торговій системі, а в разі реалізації активів, зазначених в абз.3 п.3 цього Порядку, - на офіційному веб-сайті АРМА та в інші способи, передбачені правилами електронних торгів.

Відтак, враховуючи вищенаведені положення Порядку №719 суд першої інстанції обґрунтовано констатував, що станом на дату розгляду справи (ранок 09 квітня 2025 року) право власності на 6 993 т калію не перейшло до переможців електронних торгів, тому його власником досі є БАТ «Білоруськалій».

На спростування вказаного висновку суду першої інстанції від учасників апеляційного розгляду нормативно-обґрунтованих доводів не надходило, як і не подано будь-якою стороною (учасником) провадження, в т.ч. представниками Мінюсту, АРМА тощо, до суду клопотання про відкладення розгляду позову за викладених обставин.

Відтак, рішення суду першої інстанції в частині застосування до ВАТ «Білоруськалій» санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону, та стягнення у дохід держави калію хлористого рожевого, власником якого є ВАТ «Білоруськалій», загальною вагою 11 959 т, який знаходиться у 170 залізничних вагонах-хоперах із номерами (за переліком), відповідає встановленим обставинам справи, є законним і обґрунтованим.

Щодо посилань учасників апеляційного провадження на необхідність зміни оскаржуваного рішення у вищевказаній частині, оскільки задоволення позову в цій частині заявлених апеляційних вимог сприятиме фактичному виконанню, в той час як залишення резолютивної частини рішення суду без змін може ускладнити або взагалі унеможливити його виконання, колегія суддів звертає увагу на те, що зазначені посилання не є підставою для скасування законного і обґрунтованого рішення суду, доказів про існування реальних обставин, які ускладнюють або унеможливають його виконання суду апеляційної інстанції не надано.

При цьому, навіть за наявності таких обставин, що істотно ускладнюють виконання рішення або роблять його неможливим, представник зацікавленої сторони відповідно до положень ст.378 КАС наділений правом звернутися за заявою до суду, який розглядав справу як суд першої інстанції із заявою про встановлення або зміну способу або порядку виконання, відстрочення чи розстрочення виконання судового рішення.

Підставами для скасування судового рішення суду першої інстанції повністю або частково та ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення є, зокрема, неправильне застосування норм матеріального права або порушення норм процесуального права. Неправильним застосуванням норм матеріального права вважається: неправильне тлумачення закону або застосування закону, який не підлягає застосуванню, або незастосування закону, який підлягав застосуванню (п.4 ч.1, 2 ст.317 КАС).

За наслідками апеляційного розгляду суд дійшов висновку про відсутність зазначених підстав для скасування судового рішення суду першої інстанції.

За результатами розгляду апеляційної скарги Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду ухвалює, зокрема, рішення про залишення судового рішення без змін, а апеляційної скарги - без задоволення (ст.283-1 КАС)

Відтак, колегія суддів вважає, що висновки суду першої інстанції відповідають положенням КАС та встановленим обставинам, а доводи апеляційної скарги їх не спростовують, а тому відсутні підстави для задоволення апеляційної скарги.

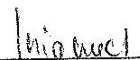
Керуючись статтями 5-1, 6 Закону про санкції, статтями 283-1, 317, 322 КАС, колегія суддів

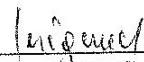
УХВАЛИЛА:

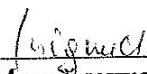
Апеляційну скаргу Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів залишити без задоволення, а рішення Вищого антикорупційного суду від 09 квітня 2025 року – без змін.

Постанова Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду набирає законної сили негайно після її проголошення та не підлягає оскарженню в касаційному порядку.

Судді:

Семенников О.Ю.

Глотов М.С.

Михайленко Д.Г.

Директор в квітні 8 арм.
секретар судного
ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
ІНСТИТУТ КРИМІНАЛІСТИКИ

